

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6605

El. p. dainius.kreivys@lrs.lt

Ministrui Pirmininkui

p. Algirdui Butkevičiui

RAŠYTINIS KLAUSIMAS DĖL ELEKTROS KAINOS BIRŽOJE IR EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO

2013-11-6 Nr. 410-KL-20

Gerb. Ministre Pirmininke,

Nuo šių metų birželio iki lapkričio mėn. elektros gamybos kaina Nord Pool Spot (NPS) biržoje svyravo ribose nuo 16 iki 72 centų už kilovatvalandę. Lyginant su rugpjūčio mėnesiu, elektra biržoje spalio mėn. Lietuvoje brango 21 proc. Tokie drastiški ir nenumatyti kainų šuoliai sukėlė ne tik nemažus Lietuvos elektros tiekėjų patiriamus nuostolius, bet ir didelį pavojų Lietuvos energetiniam saugumui.

Verslo žinių 2013-09-11 straipsnyje „Estai su liberalizacijos vėliava siekia riboti elektros rinką“ Estija dėl padidėjusių elektros kainų apkaltino Lietuvą ir Latviją, neva tai atsitiko dėl nepakankamo elektros rinkos liberalizavimo šiose šalyse - „savo kolegoms Latvijoje ir Lietuvoje p. Partas parašė, jog Latvijos ir Lietuvos elektros rinka nėra pakankamai liberalizuota, gamintojai elektra prekiauja ne per biržą, o tiesioginėmis sutartimis. Dėl to kyla elektros kainos biržoje, o nukenčia Estijos gamintojai ir vartotojai – Lietuvoje ir Latvijoje namų ūkiams taikomas reguliuojamas tarifas, tuo metu Estijoje – biržos kaina, tad jos svyravimai yra skaudūs.“

Atsižvelgdamas į aukščiau išdėstytus faktus ir motyvus bei vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 212 straipsniu, prašau atsakyti į žemiau pateiktus klausimus:

1. Kaip vertinate J.Partso teiginį, kad nepakankamas elektros energijos pateikimas į biržą ir prekyba tiesioginėmis sutartimis sąlygojo didelį elektros energijos kainų augimą vartotojams? Kokią įtaką elektros kainoms Lietuvoje turėjo po šio J.Partso pareiškimo pradėtas vykdyti elektros linijų tarp Estijos ir Latvijos remontas?

2. Ar 2013 metų birželio – spalio mėnesiais Kruonio HAE ir Lietuvos elektrinės visa pagaminta elektros energija buvo pateikta į biržą? Jei ne, tada prašau pateikti informaciją kur, kam, kada, kokiais kiekiais ir kokia kaina buvo tiekiama Kruonio HAE ir Lietuvos elektrinės pagaminta elektros energija.

3. Ar esant aukščiausiai elektros kainai 2013 rudenį NPS biržoje elektros energija buvo tiekiama į Karaliaučiaus sritį bei kitas kaimynines valstybes? Jei taip, tai kokiomis sąlygomis,

kokiais pagrindais ir kokia kaina? Ar tai buvo Kruonio HAE / Lietuvos elektrinės pagaminta elektros energija? Ar yra/buvo AB „Lietuvos energija“ valdomų įmonių grupėje pasirašytos sutartys dėl Kruonio HAE pagaminamos elektros energijos tiekimo į Karaliaučių?

4. Pagal kokias taisykles ar susitarimus elektros energija iš deficitinės Lietuvos NPS biržos kainų zonos patekdavo į Karaliaučiaus sritį, kai joje susidarydavo elektros energijos trūkumas?

5. Ar siekiant suvaldyti kainų šuolius biržoje 2013 metų birželio – spalio mėnesiais maksimaliai buvo išnaudojami turimi elektros energijos generacijos pajėgumai (Kruonio HAE ir Lietuvos elektrinės)? Ar buvo maksimaliai panaudojami pralaidumai užkrauti Kruonio HAE pigesne naktine elektra? Ar šių įmonių pasirašytose elektros energijos tiekimo sutartyse nėra įsipareigojimų, ribojančių jas daryti intervencijas, esant aukštoms kainoms biržoje? Taip pat, prašome pateikti duomenis, kiek šiose jėgainėse minėtu laikotarpiu buvo pagaminta elektros energijos palyginus su 2012 metų tuo pačiu laikotarpiu.

6. LR Vyriausybės 2012-12-19 Nutarimu Nr. 1538 buvo sumažinta remtinės elektros energijos gamybos, būtinos elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, apimtis 2013 metams nuo 1530 iki 900 GWh. Ar sumažinus remtinės elektros energijos gamybos, būtinos elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, apimtis jos pakako padengti elektros energijos poreikį ir suvaldyti kainas biržoje sumažėjus importo galimybėms iš Karaliaučiaus 2013 metų vasarą?

7. Iš viešų Ministro Pirmininko pasisakymų galima suprasti, kad Vyriausybė planuoja sumažinti remtinės elektros energijos gamybos, būtinos elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, apimtis 2014 metams iki 0,7 GWh. Kaip planuojamas remtinės elektros energijos gamybos, būtinos elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, apimčių 2014 metams mažinimas įgalins išvengti kainų didėjimo, susiklosčius analogiškoms 2013 m. birželio – spalio mėnesiais arba dar blogesnėmis sąlygomis (sumažėję elektros energijos jungčių pralaidumai tarp Estijos ir Latvijos bei Baltarusijos, elektros energijos importo nebuvimas iš Karaliaučiaus ir pan.)?

8. Kokios priemonės ir kokie atsakingi asmenys yra numatyti Elektros energetikos sistemos ekstremalių situacijų (krizių) valdymo plane (jeigu yra toks planas), siekiant išvengti panašios netikėtos, aukščiau aprašytos, situacijos? Ar yra paskirtas konkretus pareigūnas, kuris būtų atsakingas už elektros energijos tiekimo patikimumą bei saugumą?

9. Ar Vyriausybė turi strategiją bei veiksmų planą, siekiant turėti konkurencingą savo elektros energijos gamybą?

Pagarbiai,

Seimo narys

Dainius Kreivys